

Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

Кафедра економіки підприємства та управління персоналом

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор - проректор з
науково-педагогічної роботи

Б.О. Коробко

2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

підготовки бакалавра
зі спеціальності

193 Геодезія та землеустрій

Полтава
2019 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка природокористування» для студентів спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» – Полтава, ПолтНТУ імені Юрія Кондратюка, 2019.– 11 с.

Складена відповідно до освітньо-професійної програми бакалавра зі спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»

Розробник: Скрильник А.С., доцент кафедри економіки підприємства та управління персоналом, кандидат економічних наук

Погоджено:

Керівник групи забезпечення спеціальності _____ (Г.І.Шарий)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки підприємства та управління персоналом

Протокол від «28» серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри економіки підприємства та управління персоналом _____ (В.Я. Чевганова)

«28» серпня 2019 року

Схвалено навчально-методичної комісії Навчально-наукового інституту фінансів, економіки та менеджменту

Протокол від «10» вересня 2019 року № 1

Голова навчально-методичної комісії _____ (О.С. Максименко)

«10» вересня 2019 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ

ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна, прискорена форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 19 «Архітектура та будівництво»	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій»	Рік підготовки:	
Модулів – 1		4-й	5-й
Змістових модулів – 2		Семестр	
		8-й	9-й
Не передбачено		Лекції	
		14 год.	-
		Практичні заняття	
		18 год.	-
	Лабораторні роботи		
	-	-	
	Самостійна робота		
	58 год.	70 год.	
Індивідуальні завдання –			
-	20 год.		
Вид контролю			
Вид контролю: диференційований залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36/54;

для заочної форми навчання – /90.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: формування знань студентів у галузі управління раціональним використанням природних ресурсів, соціально-економічних аспектів природокористування та природоохоронного законодавства, надбання практичних навичок в економічній оцінці природних ресурсів, ефективності впровадження природоохоронних заходів та оцінці економічного збитку, що утворюється внаслідок забруднення землі; формування у студентів наукового світогляду і здатності до економічного мислення.

Завдання: вивчення економічних аспектів взаємодії суспільства і природи; виявлення негативного впливу господарської діяльності на землі; характеристика сучасних протиріч між потребами соціально-економічного розвитку і можливостями екосистем; оцінка природних ресурсів і пошук економічних механізмів досягнення раціональнішого їх використання (різні форми оплати за природні ресурси, прогресивні технології, безвідходне виробництво та ін.); аналіз процесу залучення ресурсів землі в цінову систему на підставі визначення економічної цінності компонентів землі; освоєння методології й методики економічного обґрунтування оптимальних напрямів соціально-економічного розвитку з урахуванням екологічних обмежень; визначення можливих шляхів підвищення еколого-економічної ефективності господарства; аналіз спроможності ринкової системи забезпечити ефективне використання ресурсів землі; аналіз реальної ситуації, яка склалась у певній галузі, та розробка заходів на перспективу

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей, визначених освітньою програмою:

– здатність показувати базові знання із суміжних дисциплін – фізики, екології, математики, інформаційних технологій, права, економіки тощо), вміння використовувати їх теорії, принципи та технічні підходи.

Програмні результати навчання:

– знати нормативно-правові засади забезпечення питань раціонального використання, охорони, обліку та оцінки земель на національному, регіональному, локальному та господарському рівнях, процедур державної реєстрації земельних ділянок, інших об'єктів нерухомості та обмеженість у їх використанні.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумови для вивчення дисципліни «Економіка природокористування» є навчальні дисципліни, які мають бути вивчені студентами раніше: землеустрій, ландшафтознавство та охорона грантів, землевпорядкове проектування, земельне право, політична економіка, проектно-кошторисна справа.

Вивчення курсу базується на законах України, указах Президента України, постановках Кабінету Міністрів України та інших нормативних актах та документах, які регулюють та впливають на економічну діяльність підприємства.

Вивчення курсу базується на законах України, указах Президента України, постановках Кабінету Міністрів України та інших нормативних актах та документах, які регулюють та впливають на економічну діяльність підприємства.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Формулювання результатів навчання базується на результатах навчання, визначених освітньою програмою (програмних результатах навчання) спеціальності «Геодезія та землеустрій».

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- знати головні закономірності взаємодії суспільства і природи;
- знати типи економічного розвитку та їхні особливості;
- знати основні напрями екологізації економічного розвитку;
- знати природоохоронні заходи;
- володіти порядком обчислення платежів за використання природних ресурсів і забруднення оточуючого середовища й землі, за рахунок яких джерел окриваються ці платежі;
- володіти основами ціноутворення при проектуванні заходів по раціональному використанню природних ресурсів;
- володіти методами розрахунку збитків від нераціонального природокористування та забруднення землі;
- визначати економічну цінність природи;
- виявляти й аналізувати вплив господарської діяльності на землі (забруднення, пряме руйнування та ін.);
- визначати показники ефективності функціонування еколого-економічної системи;
- оцінювати збитки від забруднення навколишнього середовища та нераціонального природокористування;
- аналізувати реальну ситуацію, яка склалася на підприємстві внаслідок нераціонального природокористування;
- розробляти заходи з підвищення ефективності природоохоронних заходів;

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
60-63	Е	Достатньо	Студент має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використання м основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни

6. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- стандартизовані тести;
- розрахункова робота;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- аналітичні звіти, реферати.

7. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ**ДИСЦИПЛІНИ****Тема 1. Предмет, методи і задачі економіки природокористування.**

Економіка природокористування як наука, її об'єкт, завдання, головні закономірності, методологія та методи дослідження; природокористування та його історичні типи; схема галузевої класифікації видів природокористування; напрями та рівні природокористування в Україні.

Тема 2. Платежі за забруднення оточуючого середовища

Порядок установлення лімітів забруднюючих речовин та визначення платежів за забруднення оточуючого середовища

Тема 3 Економічне обґрунтування природоохоронних заходів, їх ефективність.

Методика техніко-економічного порівняння варіантів очищення природних ресурсів й землі та викидів в атмосферу; визначення економічних збитків від забруднення землі.

Тема 4. Економічні заходи забезпечення раціонального природокористування та охорони землі

Методичні основи формування бізнес-планів природоохоронної та ресурсозберігаючої діяльності. Система економічних оцінок природних ресурсів. Оцінювання природних ресурсів. Екологічна ліцензія. Загальнодержавні і місцеві природні ресурси й земляний фонд.

Тема 5. Економіка і екологія природних ресурсів України.

Ліміти на використання природних ресурсів. Визначення плати за використання природних ресурсів й землі.

Тема 6. Ресурси підприємства.

Поняття та склад виробничих фондів, структура основних фондів підприємства. Оцінка основних фондів. Поняття зносу та амортизації основних фондів. Методи нарахування амортизаційних відрахувань. Показники використання основних виробничих фондів підприємства та шляхи підвищення ефективності їх використання. Економічна суть, склад і структура оборотних засобів; оборотні виробничі фонди та фонди обігу, їх роль у виробничому циклі. Характеристика наявності та використання оборотних засобів. Джерела формування обігових засобів підприємства, та джерела покращення використання обігових засобів в умовах ринкової економіки. Поняття, класифікація, склад та структура кадрів. Визначення чисельності персоналу. Система показників оцінювання персоналу. Продуктивність праці, показники, методи визначення. Форми і системи оплати праці. Нормування праці.

Тема 7. Собівартість продукції підприємства.

Поняття витрат підприємства. Класифікація витрат підприємства за способом розрахунку на одиницю продукції, за зв'язком з обсягом виробництва. Класифікація витрат підприємства. Поняття собівартості продукції (робіт, послуг), класифікація і склад витрат, що входять до собівартості продукції (робіт, послуг). Резерви і показники зниження собівартості. Планування собівартості продукції.

Тема 8. Прибуток підприємства, рентабельність виробництва.

Формування і склад доходу. Прибуток і рентабельність, їх розрахунок

Тема 9 Основи ціноутворення при плануванні заходів по раціональному використанню природних ресурсів і охорони навколишнього середовища.

Види та призначення кошторисних нормативів. Склад і призначення кошторисної документації. Правила визначенні обсягів будівельно-монтажних робіт. Порядок складання локальних, об'єктних кошторисів та кошторисних розрахунків. Порядок складання зведеного кошторисного розрахунку вартості будівництва і договірної ціни.

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ

ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма навчання					Заочна форма						
	усього	у тому числі				усього	у тому числі					
		лек.	пр.	лаб.	інд.		сам.	лек.	пр.	лаб.	інд.	сам.
Тема 1. Предмет, методи і задачі економіки природокористування.	6	2	-	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 2. Платежі за забруднення оточуючого середовища	12	2	2	-	-	6	10	-	-	-	2	8
Тема 3. Економічне обґрунтування природоохоронних заходів, їх ефективність.	12	2	2	-	-	6	10	-	-	-	2	8
Тема 4. Економічні заходи забезпечення раціонального природокористування та охорони землі	8	2	2	-	-	6	10	-	-	-	2	8
Тема 5. Економіка і екологія природних ресурсів України.	6	2	2	-	-	6	10	-	-	-	2	8
Тема 6. Ресурси підприємства	12	2	4	-	-	12	10	-	-	-	4	6
Тема 7. Собівартість продукції підприємства	10	-	2	-	-	6	12	-	-	-	4	8
Тема 8. Прибуток підприємства, рентабельність виробництва.	12	-	2	-	-	4	10	-	-	-	2	8
Тема 9 Основи ціноутворення при плануванні заходів по раціональному використанню природних ресурсів і охорони навколишнього середовища	12	2	2	-	-	6	10	-	-	-	2	8
Усього годин	90	14	18	-	-	58	90	-	-	-	20	70

9. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-	Семінарські заняття не передбачені	-

10. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми, номер практичного заняття	Кількість годин
		денна
1	Тема 2. Платежі за забруднення оточуючого середовища Визначення коефіцієнта очищення газового потоку, економічності очищення, скорочення економічних збитків викидами забруднюючих речовин в атмосферу. Визначення платежів за забруднення атмосфери до і після здійснення заходів по очищенню викидів і економічності ефективності заходів	-
2	Тема 3. Економічне обґрунтування природоохоронних заходів, їх ефективність.	2

	Порівняння варіантів очищення землі промислового підприємства. Визначення відповідних показників. Визначення платежів за скиди забруднюючих речовин до і після очищення і економічної ефективності заходів	
3	Тема 6. Ресурси підприємства Сутність, склад, джерела формування та шляхи ефективного використання природних, інтелектуальних, матеріальних, інвестиційних та виробничих ресурсів підприємств.	6
4	Тема 7. Собівартість продукції підприємства	2
5	Тема 8. Прибутковість та рентабельність діяльності підприємств в сучасних економічних умовах	4
6	Тема 9 Основи ціноутворення при плануванні заходів по раціональному використанню природних ресурсів і охорони навколишнього середовища. Визначення кошторисної вартості заходів по рекультивациі земель і їх економічної ефективності.	4
	Разом	18

11. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Лабораторні заняття не передбачені	–

12. САМОСТІЙНА РОБОТА

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання заліку за контрольними питаннями.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма навчання
1	Тема 1. Предмет, методи і задачі економіки природокористування.	6
2	Тема 2. Платежі за забруднення оточуючого середовища	6
3	Тема 3 Економічне обґрунтування природоохоронних заходів, їх ефективність.	6
4	Тема 4. Економічні заходи забезпечення раціонального природокористування та охорони землі	6
5	Тема 5. Економіка і екологія природних ресурсів України.	6
6	Тема 6. Ресурси підприємства.	12
7	Тема 7. Собівартість продукції підприємства	6
8	Тема 8. Прибуток підприємства, рентабельність виробництва.	4
9	Тема 9 Основи ціноутворення при плануванні заходів по раціональному використанню природних ресурсів і охорони навколишнього середовища	6

Разом	58
--------------	----

13. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА

Загальний обсяг часу на індивідуальну роботу складає 30 год. За цей час студент виконує:

– контрольну роботу, яка включає: економічне порівняння варіантів очищення забруднюючих речовин промислового підприємства; економічна оцінка заходів щодо зменшення економічного збитку від забруднення навколишнього середовища; економічна оцінка заходів щодо захисту ґрунту. Визначення відповідних показників.

– за власним бажанням та вибором студента додатково, з метою отримання додаткових «призових» балів, він може виконати реферат на одну із тем, поданих у наступному переліку, або запропонувати та погодити з викладачем власну тему.

Перелік тем для рефератів:

1. Ознаки підприємства, класифікація та види підприємств.
2. Особливості виробничої (експлуатаційної) діяльності підприємств і організацій житлово-комунального господарства
3. Особливості функціонування основних фондів сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах.
4. Шляхи підвищення ефективності використання основних виробничих фондів.
5. Джерела покращення використання обігових засобів в умовах ринкової економіки.
6. Собівартість продукції (робіт, послуг), види собівартості.
7. Формування собівартості продукції (робіт, послуг).
8. Резерви і показники зниження собівартості продукції.
9. Доход і прибуток, їх види.
10. Інвестиції, їх економічна ефективність.

14. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Як один з словесних методів навчання, лекції з дисципліни припускають усне викладення матеріалу, що відрізняється великою ємністю, ніж розповіді, великою складністю логічних побудов, образів, доказів і узагальнень.

В ході лекції використовуються прийоми усного викладення інформації та наочного зображення структурно-логічних схем, таблиць, графіків, активізації мислення студентів, прийоми забезпечення логічного запам'ятовування, переконання, аргументації, доказів, класифікації, систематизації і узагальнення. Найкращім прикладом може бути лекція-діалог.

Практичні методи навчання охоплюють надто широкий діапазон різноманітних виглядів діяльності навчання. Під час використання практичних методів навчання застосовуються прийоми: постановка завдання, планування його виконання, оперативного стимулювання, регулювання і контролю, аналізу підсумків практичної роботи, виявлення причин недоліків, корегування навчання для повного досягнення мети.

Під час проведення практичних занять використовується комп'ютерний програмний комплекс АВК (автоматизований випуск кошторисів).

Індуктивні і дедуктивні методи навчання характеризують винятково важливу особливість методів - спроможність розкривати логіку руху змісту навчального матеріалу. Застосування індуктивних і дедуктивних методів означає вибір певної логіки розкриття змісту теми, яка вивчається: від приватного до загального і від загального до приватного.

Індуктивне вивчення теми особливо корисно в тих випадках, коли матеріал носить, здебільшого, фактичний характер або зв'язаний з формуванням понять, сенс яких може стати ясним лише в ході індуктивних міркувань. Широко застосовуються індуктивні методи при вивченні технічних приладів і виконанні практичних завдань. Індуктивними методами

вирішується багато математичних задач, особливо коли викладач вважає необхідним самостійно підвести студентів до засвоєння деякої більш узагальненої формули.

15. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та практичні заняття, а також самостійну роботу.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань. Перевірка та оцінювання знань студентів здійснюється в таких формах:

1. Оцінювання знань студента під час практичних занять.
2. Проведення поточного модульного контролю.
3. Проведення підсумкового письмового модульного контролю.

Оцінювання знань студента під час практичних занять має за мету перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю є:

- а) систематичність, активність та результативність роботи протягом семестру над вивченням матеріалу дисципліни;
- б) виконання проміжних тестових завдань;
- в) виконання контрольних модульних завдань.

Поточний контроль успішності засвоєннями студентами навчального матеріалу здійснюється під час проведення практичних занять і має на мету перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті.

Оцінювання здійснюється за такими критеріями:

- а) розуміння та ступінь засвоєння теоретичного матеріалу з тематики заняття;
- б) уміння застосовувати набуті теоретичні знання у вирішенні практичних вправ, розв'язанні ситуаційних завдань, аналізі конкретних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- в) рівень використання в процесі відповіді аналітичних матеріалів з сучасних проблем розвитку економіки та управління персоналом;
- г) логічність, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати аналіз та підводити підсумки;
- д) використання знання міжнародних тенденцій щодо питання, яке досліджується;
- е) рівень творчого підходу до розв'язання вирішуваного завдання, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань;
- ж) участь у дискусії з проблематики заняття з приведенням при цьому обґрунтованих доводів.

Модульний контроль проводиться наприкінці кожного змістового модуля за рахунок аудиторних занять і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формує цей модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модуля за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковим контролем є диференційований залік. Він здійснюється за результатами роботи протягом семестру в процесі поточного та підсумкового контролю знань студентів за умови виконання графіку навчального процесу відповідно до вимог Положення «Про організацію освітнього процесу в Полтавському національному технічному університеті імені Юрія Кондратюка» [методичне забезпечення; 3]. Для допуску до диференційованого заліку необхідно мати не менше 35 балів поточної успішності

16. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та контрольна робота								Індивідуальне завдання	МК	Сума
Змістовий модуль 1										
Номери тем										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
-	-	10	-	-	30	10	-	20	30	100

Оцінювання знань (рейтингова оцінка) з навчальної дисципліни здійснюється за сумою балів, отриманих у процесі вивчення дисципліни, приведена до 100-бальної шкали. За рейтинговою оцінкою визначають також оцінку ECTS (від А до F) та традиційна національна оцінка «зараховано»/«не зараховано», згідно з обов'язковою для всіх навчальних дисциплін таблицею:

Оцінювання знань студентів за рейтинговою оцінкою

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторної атестації	2 – незадовільно
0 - 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивчення дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, усі 100 балів студент отримує протягом семестру в процесі поточного та модульного контролю знань. Іспит як форма семестрового контролю виставляється за умови виконання графіку навчального процесу та за наявності рейтингової оцінки 60 і більше балів. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється як сума балів за поточний, модульний та семестровий контроль відповідно до шкали, наведеної в таблиці.

Вид навчальної діяльності або форма перевірки знань	Кількість балів за 100 бальною шкалою	Вагомість у балах
1. Поточний контроль знань	30	тести, практичне завдання
2. Модульний контроль знань	20	тести, практичне завдання, теоретичне питання
3. Підсумковий контроль (10 тестів + 1 задача + розкриття теоретичного питання)	50	Склад екзаменаційного білета: – 10 тестів по 2 бали кожний = 20 балів; – 1 задача – 20 балів; – висвітлення теоретичного питання – 10

Вид навчальної діяльності або форма перевірки знань	Кількість балів за 100 бальною шкалою	Вагомість у балах
		балів.
Максимальна кількість балів за дисципліну	100	–

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді на заняттях, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних практичних занять) – до 15 балів);

- результати поточного тестування – до 60 балів.

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є іспит. Він здійснюється за результатами роботи протягом семестру в процесі поточного та модульного контролю знань студентів за умови виконання графіку навчального процесу та наявності не менше 25 балів, відповідно до вимог Положення «Про семестровий контроль у ПолтНТУ».

17. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Конспект лекцій.

3. Посібник до використання програмного комплексу АВК-3 для визначення вартості будівництва (для кошторисників-початківців) / Уклад. В.Б. Васюта, В.А. Оченаш, С.С. Петраш. - Полтава: ПолтНТУ, 2009. - 64 с. (Електронна версія в електронній бібліотеці ПолтНТУ).

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003 року [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Економіка природокористування: навчальний посібник: ФОП Федоренко М.Ю., 2014 – 264 с.
3. Борейко В.І. Економіка довкілля та природокористування: навчальний посібник – Рівне, НУВГП, 2011 – С. 255 с.
4. Коренюк П. І., Федуллова С. О. Економіка природокористування. [Навчальний посібник]. – Дніпропетровськ: Акцент ПП, 2014. – 274 с.
5. Данилишин Б.М. Економіка природокористування: Підручник / Б.М. Данилишин, М.А. Хвесик, В.А. Голян. – К.: «Кондор», 2009. – 465 с.

Допоміжна

1. Ільків Н. В., Гаєцька-Колотило Я. З. Екологічне право України: навчальний посібник / Н. В. Ільків, Я. З. Гаєцька-Колотило. – К.: Істина, 2008. – 296 с.
2. Блінова Н.К. Екологічна стандартизація і сертифікація: Навч. посібник / Н.К. Блінова, В.І. Мохонько, С.О. Саломахіна, О.В. Суворін. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2009. – 124 с.
3. Мельник Л.Г. Екологічна економіка. Підручник / Л.Г. Мельник. – Суми: ВТД "Університетська книга", 2003. – 346 с.

2. ДБН 1.1-1-2000 Правила визначення вартості будівництва// Ціноутворення у будівництві. - 2002. №5 - с. 5-194

3. ДБН Д.2.2-99 Ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні роботи (РЕКН).- К.: Держбуд України (комплект)

Інформаційні ресурси

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка природокористування» для студентів спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» – Полтава, ПолтНТУ імені Юрія Кондратюка, 2019.– 11 с.

2. ДБН Д. 1.1.1-2000 Правила визначення вартості будівництва (із змінами і доповненнями станом на 08.05.2011 р.) // <http://dbn.at.ua/load/1-1-0-233>

3. ДБН Д.2.2-99. Ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні роботи (РЕКН). Збірники 1,6,7,8,9,10,11,12,15. - Дніпропетровськ: ЦМДБ НВО «Созидатель», 2000.

// <http://koshtoris.at.ua/load//1-1-0-3>

4. Програмний комплекс АВК-5 редакція 2.11.4 (2012) Укр./Рос. // <http://toloka.hurton.com/viewtopic.php/t=14517>